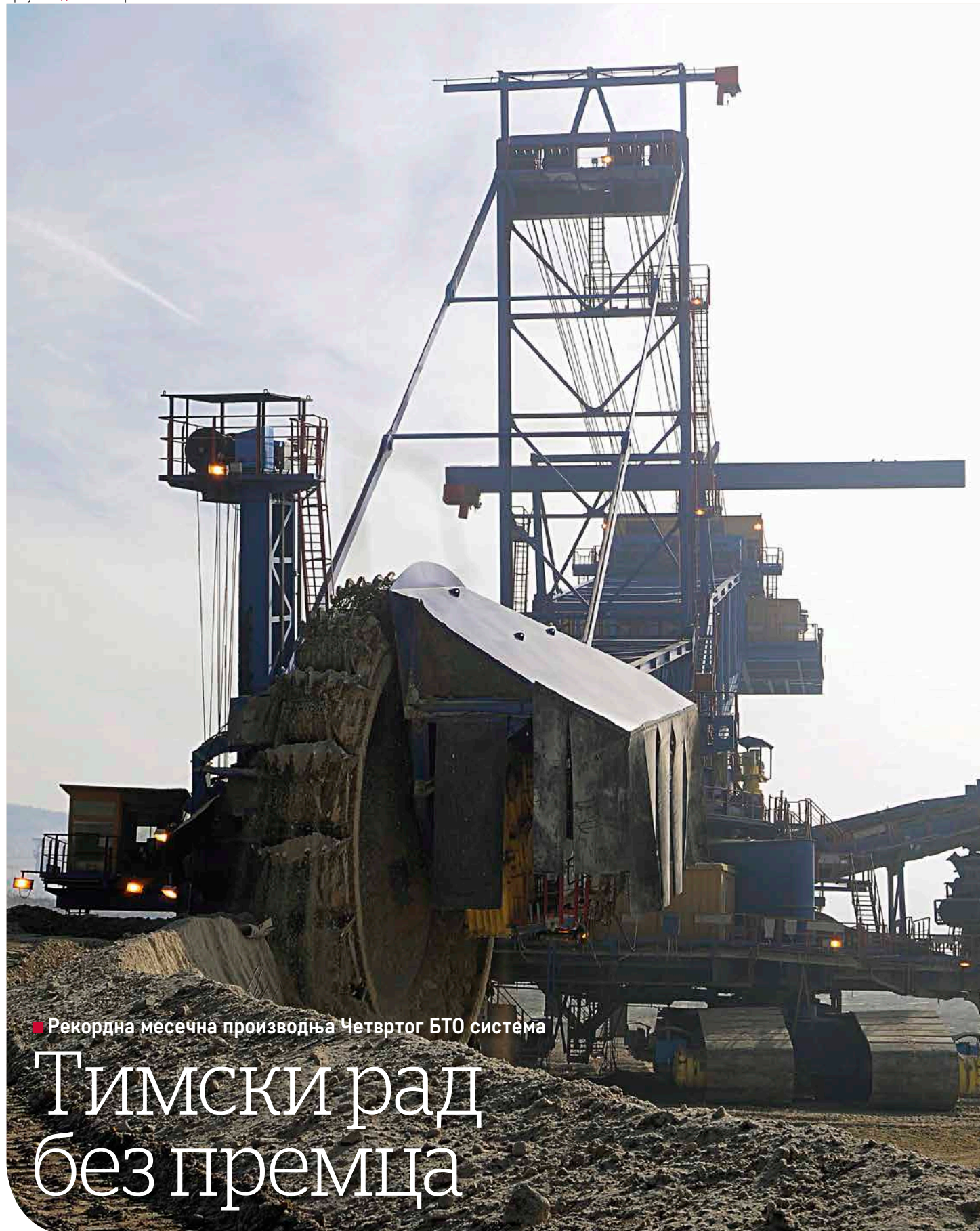

■ Рекордна месечна производња Четвртог БТО система

Тимски рад
без премца

ПРОФЕСИОНАЛНОСТ

СТРУЧНОСТ И ПОСВЕЋЕНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ, ОДГОВОРАН
ОДНОС ПРЕМА РАДУ, КОЛЕГАМА И ПАРТНЕРИМА КОМПАНИЈЕ

ТАКО РАДИ **ЕПС**

Садржај

05

из епс групе

Одлуке о формирању
Стручног и Научног савета
**Чврста веза струке и науке
за развој ЕПС-а**

09

актуелно

Санација „одлагача 4“
**Успешно завршена
најсложенија активност**

10

репортажа

Са радницама
Првог БТО система Поља „Г“
Брину о копу и на јави и у сну

12

Грађевинска група
за одржавање Поља „Е“
Није коп само угаљ

14

„Металова“ Серијска производња
**Важна карика
у производном ланцу**

17

локални мозаик

Пројекат енергетске санације објеката
у фази реализације
У кући топлије, а рачуни мањи

19

Рудовчани обележили јубилеј
свог фолклорног друштва
Седам деценија „Рудара“

22

временлов

Драгољуб Митић, један од инжењера
који су створили „Помоћну механизацију“
Чист образ и замазане руке

Рекордна месечна производња Четвртог БТО система

Тимски рад без премца

07

Презентација РБ „Колубара“
на ЕПС-овом штанду

Инвестиције за будућност

08

Завршена сезона ремонта угљених
багера на „Тамнава-Западном пољу“

Багери на угљу спремни за зиму

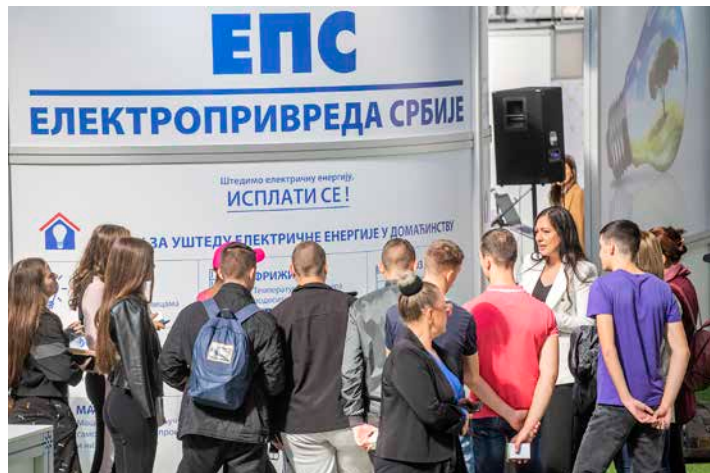

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: **Мирослав Томашевић**, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: **Звездана Јовановић Поповић**,
РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: **Наталија Живковић**, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: **Ана Павловић**,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: **Милош Павловић**, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: **Милан Цвијетић**,
АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: **Карађорђева 37, 11550 Лазаревац**, ТЕЛЕФОНИ: **011 785 5086, 785 5089**, Е-МАИЛ: **redakcija@rbkolubara.rs**, WEB SITE: **www.rbkolubara.rs**,
НАСЛОВНА СТРАНА: **Александар Рашин**, ЛОГОТИП: **Милош Павловић**,
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године; Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Владимир
ШилкутЉилјана
Велимировић

У плану је да се до 2035. године инвестира око 8,5 милијарди евра у ветроелектране, соларне паркове, хидроелектране и ефикасније термоелектране

Заокрет ЕПС-а ка зеленој енергији

Највећа српска енергетска компанија „Електропривреда Србије“ може да направи заокрет ка декарбонизацији и већем коришћењу обновљивих извора енергије, најавио је Владимир Шилкут, саветник за пословни систем директора ЈП ЕПС.

На штанду ЕПС-а на Међународном сајму енергетике представљајући Зелени пут ЕПС-а, односно „Go Green Road“, Шилкут је истакао да су тај документ припремили експерти ЕПС-а да би се сагледале могућности за стратешко, квалитативно померање ка зеленој енергији.

– Зелени план за период до 2035. године предвиђа реализацију нових, кључних инвестиционих пројеката, као и излазак из погона застарелих капацитета на лигнит, што ће овај заокрет учинити могућим. План је да се емисије CO₂ из капацитета ЕПС-а смање за 25 одсто до 2035. године уз инвестиције од око 8,5 милијарди евра у ветроелектране, соларне паркове, хидроелектране и ефикасније термоелектране. Оно што смо предвидели поклапа

се са два сценарија из нацрта Интегрисаног националног енергетског и климатског плана. Зато сматрамо да је овај Зелени пут ЕПС-а могућ и реалистичан – рекао је Шилкут.

На отварању сајамске манифестације која је окупила више од 70 излагача из области енергетике и екологије из 10 земаља, Зорана Михајловић, министарка енергетике и рударства рекла је ће енергетика и заштита животне средине у Србији увек ићи заједно и да је држава поставила законодавни оквир за такав развој.

– Енергетски сектор мора снажно да инвестира. Министарство је припремило планове за инвестиције у производњу електричне енергије, развој високонапонске и нисконапонске мреже и овај сајам је прилика да се разговара о улагањима – рекла је Михајловићева.

Пољску делегацију коју чини осам компанија предводи Малгоржата Голинска, државна секретарка у Министарству за климу и заштиту животне средине. Она је на отварању сајма рекла да Пољска подржава Србију на путу ка Европској унији и да је осми најзначајнији партнер наше земље у сектору енергетике.

– Приоритети Пољске су борба са изазовима климатских промена и очување

биодиверзитета. Од када је приступила Европској унији 2004. године Пољска је изградила 1.000 уређаја за пречишћавање отпадних вода и 100 постројења за прераду отпада и спремни смо да поделимо наша искуства – рекла је Голинска.

Ирена Вујовић, министарка заштите животне средине, нагласила је да се очекује усвајање Стратегије нискоугљеничног развоја и Програма циркуларне економије, који ће бити донесени у кратком року.

Александар Јаковљевић, директор Сектора за стратегију у ЕПС-у, представио је пројекат изградње реверзибилне хидроелектране „Бистрица“ и истакао да је то један од најзначајнијих пројеката у српској енергетици и да је кључан за процес енергетске транзиције и декарбонизације.

– РХЕ „Бистрица“ је пројекат који нема спорних и проблематичних питања, а важан је јер без тога нема ни веће интеграције обновљивих извора, којој сви тежимо – рекао је Јаковљевић.

На штанду ЕПС-а првог дана Сајма представљени су и пројекти одсумпоравања у ТЕНТ А, засади брзорастућих врба у РБ „Колубара“, концепт купац-произвођач, као и пројекти који се тичу развоја и значаја софтверских решења у

производњи угља и енергије и трговини енергијом.

Другог дана Сајма о актуелним пројектима говорили су представници огранака РБ „Колубара“, ТЕ-КО „Костолац“ и „Дринско-Лимске ХЕ“.

Изградња блока Б3 у Термоелектрани „Костолац Б“ улази у завршну фазу и у септембру 2023. године ЕПС ће добити нови капацитет за производњу између 2,2 и 2,5 милијарди киловат-сати годишње, најавио је Жељко Лазовић, руководилац портфолија кључних инвестиционих пројеката у ЈП ЕПС.

– Тренутно је на градилишту блока снаге 350 мегавата више од 1.000 радника, а највише ће их бити у децембру када ће на радовима и монтирању опреме бити ангажовано између 1.200 и 1.300 радника. Синхронизација блока почеће у јуну 2023. године, а од септембра на електромережи, донеће додатних пет до седам одсто капацитета за производњу електричне енергије у ЕПС-у и допринеће стабилности електроенергетског система.

Представљени су и пројекти ревитализације РХЕ „Бајина Башта“, као и достигнућа и развој телекомуникација, софтверских решења и инфраструктуре у ЕПС-у.

Р. Е.

ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ

Поштоване колегинице и колеге,

пре 129 година када је почела да ради прва термоелектрана на Дорћолу, Србија је међу првима покренула електрификацију и енергетика је све ове године успешно савладала све препреке. И данас је ЕПС суочен са изазовима у пословању, али испуњавањем нашег циља да произведемо довољно угља и електричне енергије оправдавамо историјску заоставштину твораца електроенергетике у Србији.

Честитам вам 6. октобар, Дан „Електропривреде Србије“, и верујем да свако од вас жели и може да пружи свој максимум како бисмо заједно очували енергетску стабилност Србије и опет показали да грађани и привреда наше земље могу да рачунају на ЕПС у сваком тренутку.

Знам да је тешко одједном решити нагомилане проблеме, али заједничким радом, трудом и знањем можемо постићи циљ – да с поносом кажемо да је ЕПС гаранција за успешне резултате српске економије и привреде.

Историја недвосмислено показује да је ЕПС често био суочен са разним недаћама, ратовима, санкцијама, бомбардовањем, екстремним временским непогодама, али да су запослени највеће енергетске компаније јединствена снага која проналази решења и остварује успехе.

С поштовањем,

Мирослав Томашевић,

в. д. директора ЈП ЕПС

■ Одлуке о формирању Стручног и Научног савета

Чврста веза струке и науке за развој ЕПС-а

Сарадња струке и науке у време енергетске транзиције, а посебно у време актуелне највеће енергетске кризе, преко је потребна за цео електроенергетски сектор, а посебно за „Електропривреду Србије“. У претходном периоду урађен је низ припрема и данас је Мирослав Томашевић, в. д. директора ЈП ЕПС, донео одлуку о образовању и начину рада Стручног савета ЈП ЕПС и стручних тела тог савета, као и одлуку о формирању Научног савета ЕПС-а. Рад та два тела је основ за чвршће повезивање струке и науке, као и за примену иновативних решења, што је веома значајно за стратешки развој ЕПС-а.

Стручни савет је стално саветодавно тело директора ЈП ЕПС које разматра оправданост и прихватљивост студија, пројеката,

инвестиционо-техничке документације...

Стални чланови стручног савета су извршни директори ЈП ЕПС, помоћници и саветници директора ЈП ЕПС. Придружени чланови Стручног савета ће бити, по потреби, и други запослени у ЕПС-у, али и они који нису у радном односу у ЕПС-у, а својим високостручним знањем, искуством, професионалним ауторитетом и признатим резултатима могу на најбољи начин да допринесу остварењу пословних циљева. Стручни савет има и уже организационе целине задужене за поједине области и то су пословни савет, правни савет, економско-финансијски савет, техничко-технолошки савет, као и савет за стратешки и тржишни развој.

Научни савет ЕПС-а разматраће и предложати примену савремених научних

достигнућа за интензиван и динамичан развој ЕПС-а како би се остварили услови за повећање учешћа обновљивих извора у енергетском портфељу ЕПС-а и реализацију стратегије развоја енергетике. У овом савету биће запослени који су стекли или стичу научна звања у научним установама, као и стручњаци који не раде у ЕПС-у, али који својим знањем и научним резултатима у институцијама националног значаја, научним институтима и високошколским установама могу дати допринос у креирању и реализацији програма и планова за развој и остварење стратешких циљева ЕПС-а. Рад Научног савета организоваће се кроз уже организационе делове – интерни научни савет, екстерни научни савет и научни одбор за иновативна решења.

Р. Е.

Тимски рад без премца

У септембру је откопано готово 1,8 милиона кубика откритке, што је највећа забележена месечна производња овог система, али и свих БТО система у „Колубари“ икада

■ Бојан Мирковић

■ „Глодар 2“

Из источног дела Рударског басена „Колубара“ стижу добре вести. Четврти БТО систем са „глодаром 2“ у септембру је остварио производњу од близу 1,8 милиона кубних метара откритке, што је највећа производња откритке у историји овог, али и свих других јаловинских система у Рударском басену „Колубара“. Такође, остварена је и највећа дневна производња од 98.157 кубика јаловине за 24 часа.

Бојан Мирковић, шеф Четвртог БТО система, задовољан је постигнутим резултатом, утолико више јер је остварен пребачај од милион

кубика у односу на планираних 700.000 кубика јаловине.

– За овакав производни резултат заслужан је тимски рад. Све службе, рударска, машинска, електро служба, као и диспечерски центар дали су свој максимум да досегнемо рекордну производњу. За сваку похвалу је уједињеност система, јер су сви дали све од себе и потрудили се да имамо што мање застоја. Током месеца није било проблема у раду, осим два планирана померања и неких ситних потешкоћа са машинске стране. И оне су изузетно брзо отклоњене, да би се постигла максимална ефикасност у раду – наглашава Мирковић, уз напомену да су у достизању рекордне производње имали велику помоћ управе копа.

– То што су нам излазили у сусрет у вези са свим потребама за машинама – посебно ровокопачима и булдожерима, представљало нам је велику олакшавајућу околност. Просек копања био је око 5.000 кубних метара на час, мада је у неким тренуцима тренутни проток материјала износио и готово 9.000 кубика. То је импозантно време рада и континуитет копања. И поред тога што се ситуација са помоћним радницима знатно побољшала, потребна је испомоћ у машинама за чишћење – објашњава Мирковић.

Треба напоменути да 2022. година није нимало лака за овај систем, најпре због проблема

са редуктором, а потом и због велике реконструкције током које је 70 одсто опреме дислоцирано на нову позицију. Иако је током реконструкције обављен исцрпан ремонт багера, и након укључења у рад у мају било је застоја због формирања новог одлагалишта.

– Од маја, када смо кренули, имали смо почетну производњу од 900.000 кубика, а потом смо месецима производили и више од милион кубика. Ишло нам је на руку то што смо радили у добром, здравом лежишту, копали беле пескове који спадају у један од најлакших материјала за рад. Са њим није толико потребна резна сила, а трасе су добре и стабилне – рекао је Мирковић.

Он напомиње да су сада пред њима неповољнији услови јер наилазе на влажнији материјал. Ипак, уверен је да ће моћни багер којим управљају, као и до сада, савладати све препреке.

– Очекивано је да у таквим условима производња буде смањена, али не у неком већем проценту. Већ сада је на нивелетама на којима смо пре имали проблема са заводњеним трасама материјал сувљи, јер су се канали који одвлаче воду показали ефикасним – појаснио је Мирковић.

Септембарска месечна производња доста је помогла Четвртог БТО систему и у реализацији годишњег плана. Сада су на 6,6 милиона, а предвиђени биланс износи 7,2 милиона кубика.

– То значи да ћемо убрзо остварити годишњи план. Надамо се пребачају са више од три милиона – поносан је Мирковић.

Са откопаних готово 1,3 милиона кубних метара јаловине у августу, овај систем је поставио сопствени рекорд од укључења у рад 2018. године. Радници са Четвртог БТО система надају се да ће се овај тренд наставити. Оно што је сигурно, јесте да је Четврти БТО систем, захваљујући модерној опреми, али и великом залагању запослених, остварио производњу која ће бити уписана у рударске анале рекордне производње.

Д. Весковић

За рударску историју

Бојан Мирковић, шеф Четвртог БТО система, посебно истиче допринос свих запослених, нарочито багериста, како на багеру тако и на одлагачу.

– Звучи невероватно, али на „глодару 2“ радници су се такмичили између себе ко ће више да откопа. Људи добију специфичан елан када све добро ради и када имају услове. Чак су се и пословође уткривале ко ће да оствари више, и то не само овог месеца. Како смо у августу поставили сопствени рекорд, сви су добили додатну енергију да поставе рекорд на истом делу копа. Хтели су и успели да буду уписани у ту највећу производњу у источном делу басена – испричао нам је Мирковић.

Рекорд из 2008.

Роторни багер „глодар 2“ током септембра откопао је 1.759.679 кубних метара откритке, што је највећа остварена месечна производња једног багера на БТО систему у РБ „Колубара“. Укупно је Четврти БТО систем током претходног месеца остварио производњу од 1.778.216 кубика откритке пошто је неколико дана заједно са „глодаром 2“ радио багер „глодар 1“ који је у том периоду откопао 18.507 кубика. Претходна највећа месечна производња БТО система на колубарским коповима остварена је на Првом БТО систему ПК „Тамнава-Западног поља“ током октобра 2008. године.

Представљене две актуелне теме – утицај и значај нове рударске опреме на производњу угља и јаловине и употреба биомасе која би се добијала у поступку рекултивације

Инвестиције за будућност

На 17. међународном сајму енергетике, који је одржан у Београду од 4. до 6. октобра, у оквиру штанда „Електропривреде Србије“ представљене су две актуелне теме из Рударског басена „Колубара“.

Машински инжењери др Дарко Даничић и др Милорад Пантелић представили су рад „Утицај и значај нове рударске опреме (нових система) на укупну производњу угља и јаловине у РБ „Колубара“.

– У фокусу рада је ископавање јаловине на површинским коповима Поље „Ц“ и Поље „Е“ у источном делу РБ „Колубара“. Како експлоатација угља директно зависи од откопавања јаловине, са опремом која је на тим коповима не може довољно брзо да се открива јаловина и откопава угаљ. Стара опрема, која је била изузетно ефикасна и задовољавала планове, сада, после 50 година рада постаје све мање ефикасна и све скупља – објаснио је др Даничић.

Даничић каже да угља има, али да је неопходно у наредном периоду инвестирати у неколико нових система, нових багера са високим капацитетима, који ће бити ефикаснији у откривању угља и остваривању циљева који су пред нама.

– Планирана производња откривке за наредне три године износи 43,5 милиона кубика годишње, са опремом која је тренутно у раду. Задата производња угља на ПК „Поље „Е“ је 12 милиона тона годишње, што је изузетно висок захтев за опрему коју сада имамо. У првих седам година коефицијент откривке је знатно већи од просечног и износи изнад четири, што значи да је потребно откопати од 50 до 60 милиона кубика откривке да би се створила могућност ископавања задате количине угља. Тренутно на годишњем нивоу три постојећа багера копају од 7,5 до девет милиона кубика откривке – изнео је податке Даничић.

Он је рекао да је у плану набавка два нова система који ће откопавати чак 22 милиона кубика откривке на годишњем нивоу и додао да један нови багер откопава готово четири пута више откривке него један стари.

– Све наведено указује да је неопходно увести у рад два нова система са капацитетом од 12

милиона метара кубних годишње. Тиме би се постигла већа производња откривке и самим тим би се несметано остварила производња од 12 милиона тона угља на годишњем нивоу – рекао је Даничић.

Откривени угаљ, спреман за експлоатацију, гарант је сигурне производње електричне енергије и стабилности електроенергетског система Србије, закључак је презентације.

Заинтересовани посетиоци сајма имали су прилику да се упознају са пилот-пројектом „Успостављање засада брзорастућих дрвенастих врба за енергетске потребе у РБ „Колубара“, који су представили Драган Арсенијевић, руководилац Сектора за заштиту и унапређење животне средине, и Јелена Урошевић, стручни сарадник за заштиту животне средине.

Говорећи о подизању енергетских засада на напуштеном и деградираном земљишту које остаје након експлоатације угља на површинским коповима, Драган Арсенијевић је истакао да је анализама утврђено да је зона око реке Колубаре најповољнија за успостављање засада брзорастућих врба.

– Употреба биомасе је и један од значајних обновљивих извора енергије, јер би она

могла да, у већ постојећим котловима у термоелектранама, сагорева заједно са угљем. Њено коришћење смањило би емитовање штетних гасова, а засади врбе, осим тога што могу да се користе као биомаса, рекултивишу деградирано земљиште, стварају заштитни ветропојас за насељена места и пречишћавају ваздух – објаснио је Арсенијевић.

Он је нагласио да је у оквиру пилот-пројекта у априлу 2021. године на површини од три хектара посађено око 42.000 резница врба, а план је да се за ову намену определи још 30 хектара земљишта на коме је завршена експлоатација.

Јелена Урошевић, физикохемичарка, објаснила је да су хемијске анализе потврдиле да су врбе изузетно добри хиперакумулатори тешких метала. То значи да, осим тога што имају изузетно добру калоријску вредност, имају и могућност косагоревања са лигнитом у циљу побољшања његове топлотне вредности.

– Мешање биомасе из врба које нису контаминирани тешким металима са лигнитом у размери 5 : 95 одсто подиже топлотну вредност лигнита за око 500 килоџула по килограму – рекла је Јелена Урошевић.

Т. Симић

Послови на „глодару 1“ реализовани у септембру и првој половини октобра обезбедиће сигуран рад ове машине током хладне сезоне

Багери на угљу спремни за зиму

На роторном багеру 630, међу рударима познатијем као „глодар 1“, успешно је изливена подливка кружне стазе на куглбану кружног кретања, што је био један од капиталних послова планираних током овогодишњег ремонта. Ово је последња машина са угљених линија која је, у складу са предвиђеном динамиком, подвргнута редовној инвестиционој оправци ове сезоне, након „глодара 4“, „глодара 5“ и „ведричара“. Багер је заустављен првих дана септембра и током наредних месец и по дана, колико су послови трајали, обављен је његов комплетан и детаљан преглед, као и санација и припрема за рад у зимском периоду који је пред нама.

Да би посао изливања подливке био успешно изведен, било је неопходно да на самом почетку радова буде задигнута горња градња, односно да машина буде у равни. То значи да је плац морао да буде идеално поравнан. Дозвољено одступање у оваквим случајевима мери се у неколико милиметара, а све док је горњи део машине подигнут, не могу се изводити радови на радном точку.

Како је то одавно пракса, за радове на инвестиционој оправци били су задужени запослени из „Метала“. Шеф радилишта Бора Стевановић набројао је интервенције које су се овога пута нашле на списку обавезних.

– Једну куглу транспорта санирали смо као што је предвиђено, али и другу смо морали да пошаљемо у радионицу на сређивање, пошто је током прегледа опреме утврђено да су се на њој појавиле пукотине. Највише пажње посвећено је највећем послу – санацији куглбана на кружном кретању, а упоредо с тим радили су се и сви остали, класични ремонтни послови, неопходни да би се багер довео у добро стање – каже Стевановић.

У „Металу“ кажу да је првобитно предвиђени рок за радове од 35 дана продужен за још десетак, јер су се у међувремену појавили непредвиђени хитни послови на другом месту.

– Морали смо да се реорганизујемо и део екипе на седам дана пошаљемо на другу локацију, што нам је онемогућило да у том периоду изводимо неке специфичне захвате. Време смо искористили да завршимо оно што је у том моменту било могуће, али то се одразило на укупну динамику ове инвестиционе оправке – објаснио је Стевановић зашто се машина ван производње задржала нешто дуже него што је првобитно било предвиђено.

Као што је и иначе пракса, и овога пута цео багер је био обухваћен машинским радовима. Проверен је и саниран радни точак, а редуктор копања је регенерисан у „Металу“. На плацу се радило на транспорту, папучама, погонским точковима, редукторима

транспорта, противтегу, погону дизања, тракама, урађена је котурача на кабини. Шеф радилишта подсетио је да се током ремонта често појављују послови које је било немогуће предвидети, јер се недостаци не виде док се склопови не отворе. С друге стране, деси се и да се на лицу места утврди да нека од планираних интервенција опреми није потребна.

Горан Марковић, пословођа електрогрупе из „Метала“, рекао је да су, када је реч о њиховом делу посла, и на овом багеру рађене стандардне провере, отварање склопова и ситне интервенције.

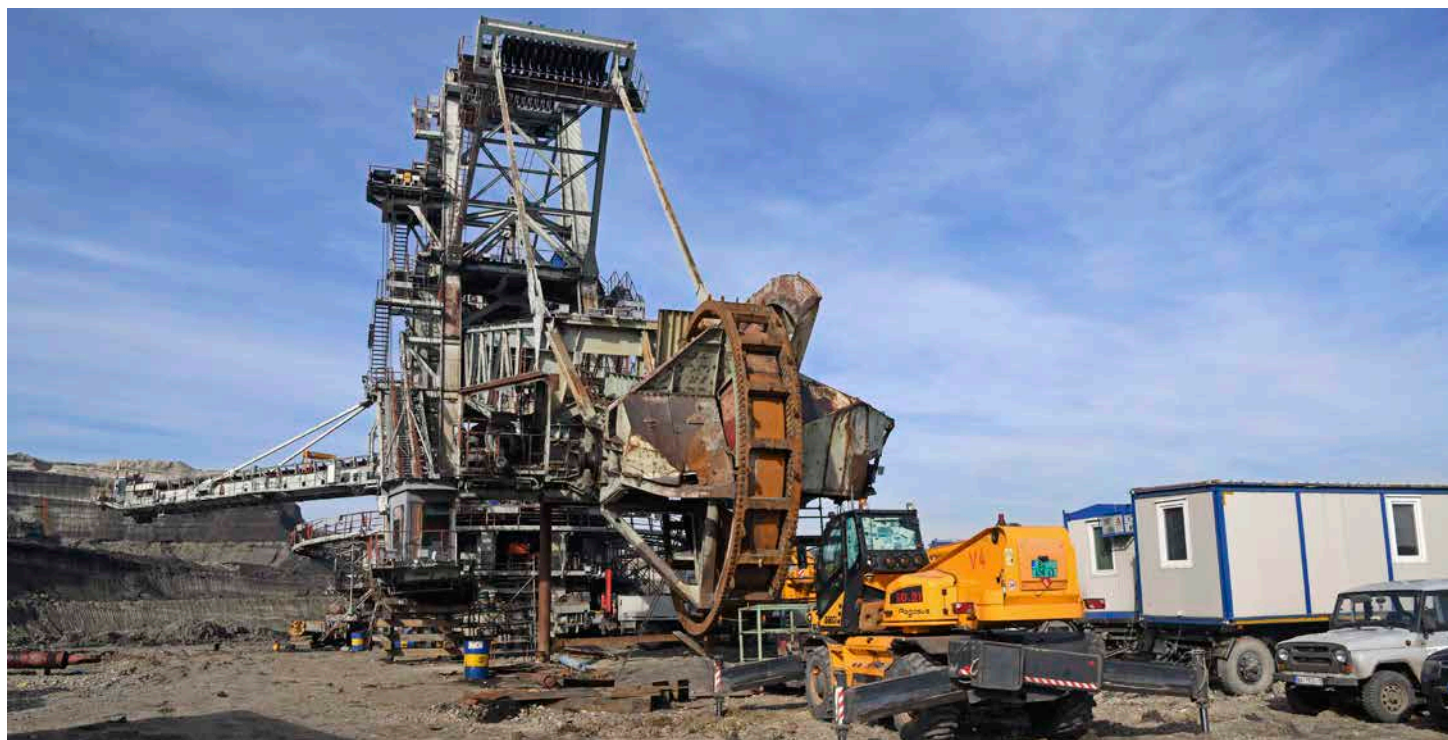
Оптички каблови

Систем за хомогенизацију предвиђа да сви багери који раде на угљу буду опремљени високонапонским оптичким каблом, како би преко њега могли да се допремају подаци у Дробилану.

Током овогодишњег ремонта такав кабл обезбеђен је за роторни багер „глодар 1“.

– Сви наши багери са угља, осим „глодара 4“, сада су опремљени оваквим кабловима.

„Четворка“ често ради на Трећем јаловинском систему, али у догледно време и на њу ће морати да буде уграђен овакав кабл, јер један део године проведе на копању угља – рекао је Предраг Илић, управник копа.

Горан Марковић

Бора Стевановић и Предраг Илић

– Последњих година ремонтни радови на електросистемима багера много су једноставнији, откако је већина њих након велике поплаве добила комплетно нову опрему. То је било 2015, а након седам година стање је добро, за шта је заслужно професионално и редовно одржавање у којем, осим запослених из „Метала“ учествују и запослени са копа, из електрорадионице. Највише заслуга, ипак, имају електричари са багера, који о инсталацијама брину даноноћно – рекао је Марковић.

Он је додао да је на ремонту „глодара 1“ било ангажовано 12 запослених из електрослужбе.

– Добили смо и појачање, два младића су овде тек неколико месеци и за сада само гледају и уче, али најважније да показују велики елан, заинтересованост и вољу – рекао је Марковић о новим колегама.

Предраг Илић, управник „Тамнава-Западног поља“, задовољан је досадашњом ремонтном сезоном. Средином октобра померена је трака М-2, најдужа на угљеном систему, па су све три линије на угљу померене у периоду када су за то били повољни временски услови.

– Све што смо до сада у оквиру ремонта урадили, урађено је добро. Багери су спремни за зиму. На роторном багеру „глодар 2000“ са Првог јаловинског система обављен је одличан посао, остаје нам да на њему у наредном периоду урадимо ревитализацију радног точка. Очекује нас још годишњи ремонт на Другом БТО систему. За роторни багер „глодар 3“ стигла нам је нова кружна стаза. Пошто је 2021. године санирана стара, нова стаза биће уграђена следеће године, јер то изискује стајање система најмање 45 дана и повољне временске услове – оценио је послове на ремонтним радовима Илић и додао да је задовољан темпом којим се одвија санација „одлагача 4“.

М. Димитријевић

■ Санација „одлагача 4“

Успешно завршена најсложенија активност

Најсложенија технолошка операција, подизање и монтажа стреле баласта на „одлагачу 4“, који је средином јануара хаварисан на ПК „Тамнава-Западно поље“, успешно је урађена 29. септембра.

Ова активност је обављена у складу са динамиком термин-плана санације одлагача и реч је о технички најзахтевнијем послу током санације.

За потребе овог посла биле су ангажоване две дизалице „Гоша Монтаже“ носивости 250 тона. Овим је одлагач скинут са штици и у потпуности је самостално стабилизован за наставак радова на санацији.

У складу са планом активности, у претходном периоду су у фабрикама „Метала“ комплетно завршени сви делови за конструкцију нове траке 3. Након анализе, по скидању траке 3 са одлагача, утврђено је да ју је пожар потпуно уништио. Урађени су сви сегменти и транспортовани на коп и у плану су радови на уклапању сегмената траке 3 на одлагач. Предвиђено је и интензивирање радова на електромонтажи, монтажи хидрауличних система, система за подмазивање и система за заштиту од пожара.

За санацију „одлагача 4“ задужени су запослени ОЦ „Метал“, који овај посао воде од самог почетка.

Р. К.

Екипа врсних мајстора спремна је за све изазове рударског позива, али и за шалу уз коју лакше превазилазе све препреке

Брињу о копу и на јави и у сну

Захваљујући добром раду Првог БТО система остварени су одлични производни резултати – реченица је коју смо више пута чули од руководства површинског копа Поље „Г“ ове године. И сада бројке су јасне – 554.000 кубика јаловине откопано је у септембру, а од почетка године бележе се и пребачаји планова од око 15 одсто.

Рударског инжењера Жељка Маринковића, шефа овог јаловинског система, затекли смо на етажи Првог БТО система код „глодара 1“ са осталим радницима Ц смене овог угљенокопа. Багер

Новајлије

У рударској служби копа почело је да ради тридесетак младих радника. На систему смо затекли двојицу млађаних помоћних радника који раде тек четири месеца, али колеге тврде да су веома одговорни и вредни. Лајковчанин Драгутин Блажић, по струци електроинжењер, каже да се досад упознао са радом система и већ стекао нека драгоцену искуства. Са њим се слаже и Лазаревчанин Димитрије Карић, рударски техничар, који је захвалан на прилици да ради у сложеној екипи врсних мајстора и добрих људи.

је неуморно копао, али остале делове његовог система једва смо распознавали – октобарска магла се спустила на коп. Одмах питамо Маринковића како функционишу у овим условима.

– Тачно је да се магла појавила пре неколико дана, али време је и даље стабилно, нема падавина, температура је у плусу, што је за јаловински систем значајно. Опрезно се ради кад је овако смањена видљивост. „Глодар 1“ сада ради у висинском блоку, пре неколико дана смо изашли из дубинског рада. Идемо ка остваривању постављених планова за овај месец, 500.000 кубика откривке. Стижемо да отворимо довољно угља за несметан рад „глодара 2“ – јасан је Маринковић, објашњавајући нам да уз „глодар 1“ систем чини и „одлагач 1“ који је дошао са некадашњег Поља „Д“, две погонске станице, етажна трака од 848 метара и одлагалишна трака од 1.126 метара.

■ Рударски подвизи

Као највећи изазов рада овог система Маринковић наводи клизиште на источној страни и то што се у тренутној зони копања налази корито реке Колубаре па им камење у резу са шљунком отежава рад.

– Такав је рударски посао. Имали смо проблема са великом количином подземних

вода на етажи, али смо то пре месец дана решили израдом усека одводњавања. Такође, велики подухват је био и уклањање бетона од старог „Прерадиног“ водозахвата, који је чинио бунар десет метара дубине. Прво смо морали механизацијом да откопамо око њега, па смо га тек онда рушили – објашњава нам Маринковић.

Иза себе има 25 година радног искуства на „Истоку“, а три последње године је шеф система и руководи са око 150 људи.

– Заустави систем, време је за паузу. Траке не мораш да празниш, само одлагач испразни – Маринковић јавља диспечеру.

„Глодар 1“ полако стаје, враћа се тишина на вреоци комад земље, а са њом и јато голубова који се смештају по добро познатим прецагама багера.

Сређивање система

До краја октобра на Првом БТО систему планирана је и мања, али значајна инвестициона оправка условљена заменом дотрајалих анкер ужади на „одлагачу 1“. За то време биће обављене и неопходне оправке на систему као што су реконструкције транспортера, а на „глодару 1“ сређивање транспорта, радног точка и контрола кружног.

– Стигао је цевополагач, а ту су и мајстори из Машинске радионице. Заустили смо систем на пола сата да би они на одлагачу уклонили уочени квар. Изузетно је битна добра комуникација и сарадња између људи на копу, да сви раде синхронизовано – закључује Маринковић представљајући нам двојицу уиграних играча на копу, планир-мајстора Марка Костића и руковаоца помоћном механизацијом Ивана Радивојевића.

Планир-мајстор Марко кроз осмех за себе каже да је међу најмлађима, али и најiskusнијима на систему – најдуже је ту. Овај рударски техничар из школске клупе је стигао на коп. Има 29 година, 12 година стажа иза себе, а већ пет година корача испред багера.

– Овај посао тражи одговорност, физичку и психичку издржљивост. Какви год да су временски услови планир-мајстор гази испред багера. Он мора својом проценом и знањем да обезбеди сигуран рад машине и посаде. Али лако је радити уз праве људе, а поготово уз праве шефове који знање и искуство несебично преносе на своје раднике. Ево, Иван са својим булдожером ми је десна рука, а шеф Жељко ми је лева, до срца. И што је најбитније, обе руке ме слушају – са изразитим смислом за хумор Костић нам сликовито појашњава како међусобно функционишу као тим.

■ Попут породице

С поносом истичући да са навођењем багера досад није имао ризичних ситуација, Марко нам открива да умор и вишегодишњи ноћни рад некад узму данак па у сну преживљава разне коповске страхоте.

– То су праве ноћне море. Потања ми багер, па пада ми багер. Нема ми путева, остајемо без путева. И онда обавезно видим шефа како се држи за главу и хукће – забавља нас овај несвакидашњи планир-мајстор за кога смо чули, али и уверили се, да је и врстан мајстор за спремање печења, пошто смо пробали његов специјалитет који је тог дана донео колегама.

■ Марко Костић

Да рад у руднику зближава људе и да је то један од битних фактора за остваривање постављених радних задатака тврди и 36-годишњи Иван Радивојевић, радник „Помоћне механизације“ који већ 12 година ради у овом делу „Колубаре“ возећи булдожер или ровокопач. Своје машине познаје у душу, одлично се са њима „разуме“, као и са колегама. Није лако на копу, услови за рад су некад врло сурови, а поготово што за машине „Помоћне механизације“ увек има посла. Осећа терет ноћног рада, али с осмехом додаје да је за уклањање стреса најзаслужнија његова једногодишња ћеркица Калина.

Како фронт радова БТО система иде ка истоку, багер граби земљу из некадашњег корита реке Колубаре, а на само неколико метара испред нас пре три године пролазила је стара Ибарска магистрала. Ови људи, прави професионалци, обављајући своје свакодневне задатке остварују и неке више циљеве за опште добро свих нас. Рушећи остатке једног времена, они стварају неко ново време. Знамо да им није лако док пред њиховим очима нестају куће, воћњаци, дворишта или добро познати путеви.

Први човек овог багера Владан Милојевић каже да је и он сам своје село Зеоке препустио копу и почео нови живот у Бурову. Пуне 33 године он ради на свом верном

■ Иван Радивојевић

„глодару 1“ на који је закорачио на пракси у средњој школи и ту је остао до данас.

– Хоће ме нешто овај багер, а и ја њега. Нашли смо се. Ништа није тешко ако се воли посао. Наравно, има разних препрека које компликују рад, мора да се буде опрезан, одморан. Ово је веома одговорно радно место. Утичу на нас разне временске прилике и неприлике, ноћни рад, бука, вибрације... Међутим, од уградње нове електроопреме, након поплава 2014, овај багер је доста унапређен и самим тим и мој посао је олакшан. Раније је због дотрајале опреме требало много више пажње и концентрације због честих кварова, сад је багер сила – хвали свог колоса Милојевић, а из даље приче сазнајемо да је овај багериста и виноградар у души.

Његов колега с багера, 28-годишњи тракиста Душан Мијатовић из Миросаљца, говори нам о подршци и помоћи коју има од првог дана од старијих колега, како се увек подржавају и помажу између себе, а након посла нађу времена да се окупе, дегустирају вина и вагају да ли је Милојевић бољи багериста или виноградар.

– Хајдемо, људи, прође нам пауза – поздрављају нас домаћини и одлазе да заврте точак.

М. Павловић

■ Уклањање препреке – „Прерадин“ водозахват (пре и после)

Занатске руке ове екипе у којој су столари, грађевинци, бравари, зидари, стаклоресци, водоинсталатери, заваривачи, али и један тапетар, задужене су за немали посао одржавања свих „Колубариних“ објеката, у копу и ван њега

Није коп само угаљ

■ Срећко Ђурђевић

Већ на самом почетку, када је Рударски басен „Колубара“ отворан, било је јасно да ће за квалитетну производњу угља и јаловине бити неопходне и бројне „додатне“ службе, које ће бити помоћ и подршка примарној делатности у њеном развоју. Како је систем растао и повећавао се број површинских копова у експлоатацији, растао је и број запослених, али и различитих пратећих објеката који су били неопходни за рад.

Тако је, пре више од 40 година, формирана и посебна грађевинска група која се бави одржавањем. На првом месту у њиховој надлежности је коп, али и објекти Дирекције, „Инвестиција“, „Помоћне механизације“, ватрогасних јединица, фактички свих објеката РБ „Колубара“ у копу и ван њега.

Посао организује Владан Илић, пословођа, што није лак задатак, с обзиром на то да је број запослених у овом моменту стицајем околности знатно смањен. Тим којим руководи одговоран је за широк спектар различитих задатака – одржавање водоводних инсталација, израда и поправке неопходног намештаја, а брину чак и о исправности косачица, тримера, ложе котлове, праве бараке и контејнере. Из њихове стругаре стижу даске, гредице и прагови за све системе и службе „Колубаре“.

– Да бисмо све ово могли да радимо, имамо различите занатске профиле. У групи су

столари, руковаоци гатерима, грађевинци, али и тапетар, бравари, зидари, стаклоресци, водоинсталатери, заваривачи. Тренутно немамо молере, које смо иначе имали. Посао се организује тако да нам је увек приоритет оно што је везано за копове. На првом месту је да средимо багерске просторије, направимо клупе, столове, фотеље, и колико је то могуће обезбедимо основне услове који ће колегама олакшати живот на багеру – каже Илић.

Он је напоменуо и да имају и групу руковаоца котловима, који су током грејне сезоне распоређени на тим радним местима у смени, а ван ње углавном су ангажовани у Служби одводњавања.

– Упркос томе што није лако са ограниченим бројем људи и потешкоћама у набавци материјала, још се није десило да неки посао не успемо да обавимо – закључио је Илић, водећи нас да упознамо чланове екипе.

■ Никола Матејић

На вратима стругаре дочекао нас је натпис – крупним словима пише ГАТЕР. Бојан Антонијевић, руководилац, одмах нам је објаснио да је просторија тај „надимак“ добила пре неколико деценија, по првобитној старинској машини за сечу дрвета, без које стругарски занат није могао да се замисли.

– Дрвна грађа допрема се са терена. Сортирамо је у тврду (храст, јасен и брест) и меку грађу (топола, јасика, липа и бор). Тополу и липу користимо за израду клупа, а тврдо дрво за фосне, грудне греде, прагове за поштопавање багера приликом ремонта, кочиће које користе геометри. Даска се сече на одређену дебљину, у зависности од тога за шта је потребна. Даље на обраду иде у столарски погон – објашњава Антонијевић, уз напомену да све ово обавља пет запослених.

– Машина у стругари имамо у довољном броју. Мучи нас што немамо кран, па смо принуђени да тешке трупце ручно дижемо у колица која их шината увозе и извозе до машине, преврћемо, а после сечења такође ручно склањамо – каже Антонијевић.

На следећој станици посете, у столарској радионици, столаре Ненада Милановића, Срећка Ђурђевића и Милоша

Максимовића затекли смо у послу до гуше, док су правили клупе за прозивнице. Кажу да је 90 одсто њиховог посла израда канцеларијског намештаја. За потребе „Колубариних“ бројних радних просторија праве комоду, ормаре, столове, клупе и сталаже. А не раде само за потребе копова, већ и других. Фактички, где год је шта потребно.

Пожалили су се да су услови за рад далеко од идеалних, нарочито јер су усмерени на машину абрихтер циркулар, који је превазиђена технологија. За израду намештаја добијају иверицу коју секу на предвиђене комаде. Срећко Ђурђевић је задужен за кантовање, а шали се да је тако научио да пегла. Кажу да доста иверице троше на облагање багерских просторија, на портирске објекте, као и контејнерска насеља. Понекад направе и комплетно нове кућице за повратне станице.

Браваре Радована Жујовића, Зорана Јовановића и Николу Матејића такође смо нашли у послу. Рекли су нам да, као и сваког радног дана, припремају све што је потребно за системе, Стару монтажу, котларнице. У моменту наше посете завршили су уградњу нових врата на „глодару 3“. Задаци су разноврсни, па раде и изолацију, лимарију, поправљају бараке. Често кућице повратних бубњева

Негослав Ђуричић

комплетно репарирају и потом уграђују на терену. У то је укључен читав тим – бравари, столари, стаклоресци, тапетари.

Са 40 година стажа Радован Жујовић један је од најстаријих радника у Грађевинској групи.

– Бравар сам цео живот, од праксе 1985. године. Да би у њему био добар, овај посао мораш да волиш, и да учиш док си жив – рекао је кратко у гужви, не остављајући посао.

У радионици је у том моменту врло као у кошници, иако је радника било мање него што би било оптимално, јер су се сви ангажовали да се обавезе заврше у задатом року.

Придружио нам се, накратко, и једини заваривач, Мирослав Ђорђевић, који је пред пензијом.

– Као и свуда у „Колубари“, најважније је да се све тимски ради. Заваривачки занат у данашње време злата је вредан, и све је већа потражња за њим, јер посла има много – рекао је Мирослав.

Упознали смо и Мила Драшковића, зидара. Питали смо га шта се зида у рударској фирми?

– Зидају се чесме, баш сам завршио једну у Медошевцу. По потреби се поправљају зграде, а радимо и санирање подова и кровова. Ишли смо и на рушење експрописаних објеката – скидали кровове, пресељавали насеља. Од севера до југа, целу „Монтажу“, све смо ми преселили – каже Драшковић.

У шали питамо да ли је с обзиром на назив групе његово занимање носеће. Каже да није носилац већ учесник.

Негослав Ђуричић овде ради већ 33 године, као тапетар.

Тапацара столице, клупе, фотеље, израђује роло-завесе.

– Сада сам већ један од најстаријих у групи, што значи да у последње време не идем на терен. До пре неколико година било је: уради, па иди угради. Сада сам мало поштеђен, па други уграђују. До пензије имам још пет година, а за ово радно место, иако обухвата рад на терену, није предвиђен бенефицирани радни стаж. У сваком случају, посла има доста јер сам једини тапетар како за Поље „Е“, односно цео источни

део басена, тако и за Дирекцију и „Помоћну механизацију“ – рекао је Ђуричић, а ми нисмо могли да не приметимо колико уредним одржава простор радионице.

– Трудимо се да одржавамо.

Па, колико времена ту проведемо. Иначе, ово је поприлично прљав посао, све што дође са копа да се растури пуно је прашине. Дешава се да буде и хитних послова, на пример када дође багерска столица она је приоритет и мора да се уради за смену – каже Ђуричић.

На крају се и нашалио коментаришући то што многи не знају шта његово занимање тачно подразумева.

– Питали су ме и да ли лепим тапете по копу. Па, није коп само рупа и угаљ, шта ћемо са свим пратећим објектима? Ми смо група за грађевинско одржавање, све осим струје је на нама, а то није мало. Некада смо имали још више посла и људи. Занатство полако али сигурно, нажалост, свуда изумире – рекао је Ђуричић.

Д. Весковић

Пролетело

У Грађевинској групи срели смо више људи који су пред пензијом него на другим местима. Један од њих је и сам пословођа групе Владан Илић.

– Одавно сам желео да, ако будем жив и здрав, испуним радни стаж од 40 година без бенефиција. Са њом имам 47 година радног века. Е, па то је ове године у новембру. Искористим одмор и за Нову годину да се поздравим. На боловање нисам ишао никада, осим што сам имао три повреде, две на систему и једном у Припреми – прича Илић. Питамо га како је када се све сумира.

– Све је пролетело. На почетку, био сам на Другом БТО систему тракиста на „глодару 3“, имао сам стажа око две године. Сећам се, један од старијих колега пожалио се како ће да издржи још две године до пензије, помислио сам да ли ћу ја да доживим да имам 35 година стажа. А сад ми се чини да је то било пре две године, тако је пролетело. Ваљда јер сам увек био у „жишци“, како на систему, тако и као пословођа ове групе. Овде је занимљиво, јер сваког дана имаш нешто ново и другачије, па ти време пролети – рекао је Илић.

Бојан Антонијевић са колегама

Важна карика у производном ланцу

У неколико радионица већ деценијама се, у складу са високим стандардима, производе машински делови без којих не би могао да се замисли рад великих коповских машина

Серијска производња „Метала“ иза себе има деценијама дугу праксу успешне производње ситних делова и опреме неопходне за рад рударских машина. Међу бројним готовим производима који се одавде отпремају на копове најпознатији су ролне за трачне транспортере и еластично-стежни прстенови, који се користе као веза између вратила и бубњева на багеру и на тракама. Они се, на пример, у радионицама у Вреоцима према немачким стандардима производе још од осамдесетих.

– Прстенове радимо по наруџбини јер је производња доста сложена и скупа, а машинска обрада дуго траје. Машинској обради претходи термичка, за коју је задужена калионица у Погону за производњу. Пошто су пећи велике и не исплати се да их потпаљујемо због десет комада, пракса је да сачекамо да се за то накупи довољно материјала – објаснио је Предраг Николић, управник Серијске производње, и додао да је просечно за производњу неколико тих прстенова средње величине потребно око месец дана.

Николић нас је, заједно са главним пословођом Миланом Белаћевићем, повео у обилазак радионица, а већ на првом кораку срели смо једног од мајстора који је радио управо на обради једног оваквог прстена.

Шажбнара

Ова радна јединица представља један од најстаријих делова „Метала“. Носила је назив „Метал – погон за одржавање свих система за експлоатацију угља“, али данас је међу колубарцима познатија под интерним називом „Шажбнара“. Развојни пут погона је почео од производње шажбне, па до транспортних ваљака, који су у неком моменту преузели примат.

Милан Белаћевић и Предраг Николић са колегом

Посао се обавља на старој машини, која је заправо нека врста универзалног струга и може да изведе специфичну обраду овог дела која је доста захтевна. Зато су на том послу увек ангажовани најiskusнији мајстори, какав је и Мирослав Јанковић из Петке, металостругар. Он на овој машини има импресивне 32 године искуства и рекао нам је да ју је лако савладао након што му је старији колега, од кога је учио посао пре много година, показао неке основне „цаке“.

Радосав Филиповић

У наставку приче сазнали смо и да се у Серијској праве и газишта, када се на коповима формирају нови системи, или када стари пропадну, што није често случај, с обзиром на то да су она веома јака и издржљива.

– Радимо их у складу са високим технолошким стандардима, а то значи да нема кривљења и неправилности. Могу да носе и тону концентрично оптерећења и не дешава се да се извитопере током употребе – поносни су на свој производ мајстори.

Планови за израду делова до радионица стижу из Одељења за оперативну припрему, које организује материјал, отпрему и пријем робе. Тамо процес производње почиње, и они су, каже пословођа, мозак операције.

Разговарали смо са Далибором Миловановићем, диспечером у Оперативној припреми за еластично-стежне прстенове и газишта, који је као занимљивост истакао да је баш у дану наше посете ка коповима отпремљено шест камиона делова за отпрему, иако је просек по дану тродупло мањи.

У делу погона за припрему материјала који стиже из Оперативне припреме, затекли смо два нова радника. Радомир Ракић, иако је по струци техничар друмског саобраћаја, сада је, у складу са потребама посла, на преквалификацији за бравара. Његов колега Лазар Пакић у „Метал“ је стигао скоро директно из школске клупе, а уз посао успева упоредо и да студира програмирање. Обојица су више него задовољни колегама и атмосфером у радионици.

Милана Петровића из Чибутковице, машинског заваривача, затекли смо како ради на једној од најновијих нумеричких машина, која обрађује крајеве ваљка.

– Ова машина мења четири човека и много олакшава посао који се на њој ради мало компјутерски, а мало се машински штелује – објаснио нам је Милан.

Мањак младе радне снаге

У погону је запослен 151 радник машинске струке, углавном бравари, вариоци, стругари, брусачи и глодачи, с тим што је просечни радни стаж 35 година, што значи да недостаје младе радне снаге. Према речима Предрага Николића, недавно су пристигла осморица.

– Иако и даље кубуримо са радном снагом, добро је да су свих осморица нових радника добри мајстори, да су вредни и поуздани – рекао је Николић.

Мирослав Јанковић

Милован Кандић и Зоран Стојиљковић

Дејан Ранковић и Драган Петровић

Милосав Боровинић

За то време, Зоран Стојиљковић завршавао је израду једног од ваљака, монтирајући кућиште у тело ролне.

– Кућишта морају да буду у милиметар једнака – рекао нам је и додао да овај посао ради 37 година и да је од почетка у истој радионици на преси као бравар.

Заваривач Милосав Боровинић, који је скоро пред пензијом, каже да у Серијској производњи није лако радити, али човек се навикне. Варети ролне само је кратко рекао:

– Посла има нон-стоп!

На крају обиласка ушли смо у једну мању радионицу у којој су два уређаја за монтажу, пресе, две брушлице и тестера за припрему материјала. Радосав Филиповић, који је пореклом из Ниша, рекао нам је да се и овде монтирају ролне и ту је завршна фаза израде.

– У потрази за послом пре скоро 40 година, превалио сам дуг пут. Као машинбравар са петим степеном за око три године идем у пензију. Колико је посао тежак зависи од терета транспортних ваљака, како кад наиђе. Ако млад почнеш и добро печеш и испечеш занат, све се може – рекао нам је Филиповић, кога смо овде затекли у послу.

Како је учио од старијих колега, тако и он сада учи новопридошлог Ненада Радојичића из Великих Црљена, који има 31 годину. Ненад нам је испричао да је пре „Метала“ био на разним пословима и да је овде више него задовољан.

– Имамо задатке и норму коју морамо да испоштујемо, и количину и рокове. Ако је нешто хитно, раде искуснији мајстори који су вештији и бржи, а ако има више времена, ми млађи користимо сваку прилику да се учимо послу – рекао је Радојичић.

Да би производња у Серијској производњи текла, и прва и последња машина раде као у ланцу.

– Да би погон био продуктиван, мора увек да се ради синхронизовано. Чим једна машина стане, све оне које су иза ње у процесу имају кашњење – појаснио је Милан Белаћевић, главни пословођа, док смо обилазили и Одељење за регенерацију ролни.

Овде мајстори растурају ролне коришћене на коповима којима је потребна репарација. Сортирају оно што може да се искористи, а оно што дефектатор утврди поправљају и враћају назад у производњу. Оставили смо их у ужурбаној атмосфери, јер ради се пуном паром, не стаје се.

М. Пауновић

Месечно од 3.200 до 3.500 ролни

Из Серијске производње тренутно месечно излази у просеку од 3.200 до 3.500 ролни. Често се ради и прековремено и улажу се велики напори да због недостатка делова не дође до застоја на коповима.

– Са расположивом снагом, циљ нам је да достигнумо 4.000 месечно – рекао је Николић.

„Ултра трејл трка“, на којој је Герасимовић учествовао, започиње у ски-центру Курмајор, подно врха Монблан, а циљ је да се кружном рутом у дужини од 350 километара такмичари врате на почетну позицију током наредних 150 сати

О бављајући посао ауто-механичара који подразумева одржавање булдожера, полагача, ровокопача и осталих машина, Марко Герасимовић, запослен у „Помоћној механизацији“ у Барошевцу, наизглед је обичан радник Рударског басена „Колубара“.

Његов задатак је да, поред радова у гаражи, сервисира и поправља машине на терену, док се у слободно време бави спортом, ради као тренер у теретани и сарађује са клубом „Ултра тркач Србија“. Тако се, жудећи за авантуром, испитивањем сопствених граница и упознавањем непредвидиве природе у северозападној италијанској регији Аоста, упустио у авантуру звану „Трка дивова“ (Tor des Géants), најтежи брдски маратон на свету. Иако свакодневни ход по коповским џомбама, блату и води већ звучи као својеврстан изазов, лако је замислити какав физички и психички напор захтева трка издржљивости коју не доврши више од половине учесника.

„Ултра трејл трка“, на којој је Герасимовић учествовао, започиње у ски-центру Курмајор, подно врха Монблан, а циљ је да се кружном рутом у дужини од 350 километара такмичари врате на почетну позицију током наредних 150 сати. Сваки учесник сâм процењује када и колико ће да трчи, а колико да одмара. Промењиви временски услови, који због висинске разлике варирају од сунца до снега, додатно отежавају пут чији

■ Марко Герасимовић

је укупни успон 30.000 метара. На овај екстремни маратон пријави се од 2.000 до 3.000 учесника, а потом се насумично бира око 1.000 такмичара којих је ове године било из око 70 земаља света. Одважни Лазаревчанин успео је да савлада терен и кроз циљ прође након 131 сата.

– Дуго се бавим спортом и на „Трку дивова“ сам одавно желео да се пријавим. Већ сам трачао маратоне у Истри, на Старој планини, Фрушкој гори, у Далмацији, али све то не може да се упоређи са оним што ме је дочекало у Италији. Радио сам тренинге на Овчару и Каблару,

где су успони слични, али стазе кратке. Тим стазама бих се пео више пута и тако тренинг додатно отежавао. Знао сам да вежбајем у континуитету и по шест сати – објашњава наш саговорник, који је такмичење у Италији почео озбиљним темпом.

Првих 100 километара претрчао је без већих проблема, након чега је тело полако почело да посустаје и губи снагу. Јављају се поспаност, умор, бол у ногама, чак и халуцинације. Две веће кризе успешно је пребродио, захваљујући искуству из претходних трка. На сваких 50 или 60 километара постављене

су „животне станице“ где су маратонци могли да се окрепе – одспавају, једу, истуширају се или потраже медицинску помоћ уколико им је потребна. Захваљујући јасно означеној путањи кретања, шанса да се маратонци изгубе је минимална. Чак и ако би дошло до таквих ситуација, увек је могуће укључити навигацију која ће тачно показати локацију такмичара.

– Током шест дана трке имао сам само десет сати сна. Уз себе сам увек носио две чеоне лампе, астрофолије које те греју или хладе, штапове, пригодну одећу... Температура се ноћу спуштала до пет степени. Међутим, како зиму добро подносим, све време сам трчао у шортсу. Природа ме је овога пута поштедела. Током дана је било ведро, а само једно вече спустила са магла. Успео сам да избегнем и јако невреме, током кога је за два сата нападало 30 центиметара снега, а пут постао потпуно непроходан – каже он.

Како Герасимовић наглашава, ниједног тренутка није помислио да трку неће успешно завршити. Кроз циљ је прошао са пуно емоција, а позитивни утисци се још увек нису слегли. Велику подршку пружио му је Далибор Даничић, његов тренер из клуба „Ултра тркач Србија“, пријатељи, родитељи, сестра, супруга Катарина, кћерка Емилија и син Лазар. Успеху су се обрадовале и колеге из РБ „Колубара“, на челу са пословођом Зораном Нинићем који се својски потрудио да успешно организује запослене и тако да посао не трпи, а Марко отпутује у Италију и врати се кући као човек који је велику победу остварио газећи дивовским корацима.

С. Ђоковић Станковић

Ризик

Због мало неопрезности условљене умором, током овакве трке лако може да дође до повреде која би довела до дисквалификације или неке кобне грешке. Тако је пре девет година преминуо Кинез који се током трке саплео и повредио главу. Раме уз раме са мушкарцима, са истим еланом, такмичиле су се и жене које су такође остваривале завидне резултате.

Потписани уговори са 68 заинтересованих грађана којима је обезбеђена половина средстава (укупно десет милиона динара) за енергетску санацију стамбених објеката

У кући топлије, а рачуни мањи

У великој сали Градске општине Лазаревац 23. септембра између председника ГО Бојана Стевића и 68 грађана потписани су уговори о додели бесповратних средстава за суфинансирање мера енергетске санације породичних кућа и станова на територији општине Лазаревац.

У условима када цене вртоглаво расту, подизање енергетске ефикасности на виши ниво од изузетног је значаја за свако домаћинство, као и за привреду у целини. Лазаревац је ове године први пут учествовао на конкурс Министарства рударства и енергетике којим је нашој општини додељено 10 милиона динара да их расподели

■ Подизање енергетске ефикасности важно за свако домаћинство

грађанима заинтересованим да ураде енергетску санацију својих стамбених објеката. Средства су распоређена у зависности од мере за коју су конкурисали, а правило је било да износ не може

бити већи од 50 одсто укупне вредности инвестиције.

Осим јавног конкурса за суфинансирање мера енергетске санације, породичних кућа и станова који је позивао грађане да аплицирају за бесповратна средства, Градска општина је објавила и јавни конкурс за правна и физичка лица да би изабрала привредне субјекте који се баве производњом, услугама и радовима на енергетској санацији стамбених објеката, а који ће реализовати те инвестиције. Домаћинства која су остварила право на суфинансирање пројекта енергетске ефикасности набавку материјала и услугу уградње или замене моћи ће да добију искључиво од привредних субјеката који су изабрани путем овог овог конкурса.

Приликом потписивања уговора са добитницима средстава суфинансирања, председник ГО Лазаревац Бојан Стевић рекао је да верује да ће се средства уложена у енергетску ефикасност објеката кроз уштеду у електричној енергији у најкраћем року вратити.

– Општина Лазаревац наставиће и идуће година са

суфинансирањем оваквих мера, у складу са својим могућностима. Планирамо да, независно од Министарства рударства и енергетике, у наредној години за ову намену обезбедимо минимум 10 милиона динара. Ако и Министарство буде определило 10, као ове године, онда ћемо са средствима грађана имати 40 милиона за подизање енергетске ефикасности у нашој општини – нада се председник ГО Стевић.

М. Радосављевић

■ Расписан тендер за реконструкцију Дома здравља

У новом руху

У сарадњи са Министарством здравља, Градска општина Лазаревац крајем септембра расписала је тендер за израду пројектно-техничке документације за опсежну реконструкцију објеката у оквиру комплекса Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“ и Специјалне болнице за интерне болести, односно бивше Нефропатије.

Како је предвиђено пројектним задатком, биће реконструисани сви објекти осим недавно отвореног ванболничког породилишта, што значи – зграда и анекс Дома здравља „Др Ђорђе Ковачевић“, зграда и два анекса Специјалне болнице за интерне болести, две трафостанице, два дизел-агрегата, већерница

Дома здравља, подстанца, котларница, магацин и већерница Специјалне болнице, фонтана, као и паркинг и интерна саобраћајница. Реч је о опсежном реновирању објеката који су прилично дотрајали и запуштени, како зграда старе Нефропатије, у којој су сада Специјална болница за интерне болести, амбуланта за дијализу, старо породилиште – сада ковид центар, стара Психијатрија, тако и „нова“ зграда Дома здравља који је почео да ради 1984. године.

Вредност предвиђених послова процењена је на 35 милиона динара. Позив за учешће на тендеру за израду пројектно-техничке документације за реконструкцију објеката отворен је до 25. октобра.

М. Р.

Седам врста мера

Подсећамо, јавни позив важио је до 1. августа и обухватао је седам различитих врста мера којим се суфинансира санација стамбених објеката: замена столарије, термичка изолација објеката, инсталација котлова на гас и биомасу, замена постојеће цевне мреже и радијатора и набавка и уградња топлотних пумпи. Осим уговора о додели средстава за енергетску санацију који су потписани за те намене, још увек је у току јавни конкурс за осму меру која се односи на набавку и уградњу соларних панела.

Пчеле „са педигреом“

Договорено је
формирање
одгајивачке
организације
која ће се бавити
стварањем и
чувањем квалитетног
генетског материјала
пчела матица

Гости пчелари приликом обиласка РБ „Колубара“

На иницијативу групе пчелара из Лазареваца крајем септембра одржан је радни састанак на којем су представницима локалне самоуправе приказане основе пројекта „Формирање и развој основне одгајивачке организације са посебним овлашћењем из области пчеларства“. Састанку су присуствовали гости из Аустрије, Немачке и Словеније, који се дуги низ година баве изолованом производњом матица, а као ментор пројекта говорио је и професор Пољопривредног факултета са Катедре за пчеларство, Небојша Недић. Он је појаснио да је циљ пројекта заштита медоносних пчела, очување карнике – изворне пчеле, као и унапређење генетског материјала матица и повећање произведених количина меда у Србији.

– Идеја нам је да скренемо пажњу да је, уз све субвенције које држава даје за опрему и друге важне ствари у области пчеларства, важно и да се ради на унапређењу генетског материјала пчеле матице. То значи да се направе такозвана спаривалишта, која су изолована подручја, на којима нема других пчела, где се матице спајају са трутовима које пчелар изабере. На тај начин се добија „педигре“ пчеле, односно порекло – рекао је Ненад Бачанац, члан Већа ГО и пасионирани пчелар, нагласивши да су први пут у новијој историји такве матице „с педигреом“, уз поштовање свих законских прописа, увезене из Словеније у Србију – баш у Лазаревац.

– Иако у Србији постоје четири пчеларска оплодна центра, ми ћемо бити први који ће се бавити изолованом производњом. Боља генетика значи бољу продуктивност те матице и пуну

канту меда. Пример је Немачка, јер тамо где је обављена селекција, произведене количине меда су и до четири пута веће него иначе – објашњава Бачанац.

На питање какву корист ће имати пчелари из лазаревачке општине, Бачанац каже да ће управо они бити први којима ће генетика матице бити доступна. Пчеларима је на састанку обећана помоћ при формирању пчеларског оплодног центра, у коме би људи који желе да се баве пчеларством поред доступности квалитетног генетског материјала, добили и сву неопходну опрему. Питање локације се решава, а план надлежних је да Центар буде регистрован током идуће године.

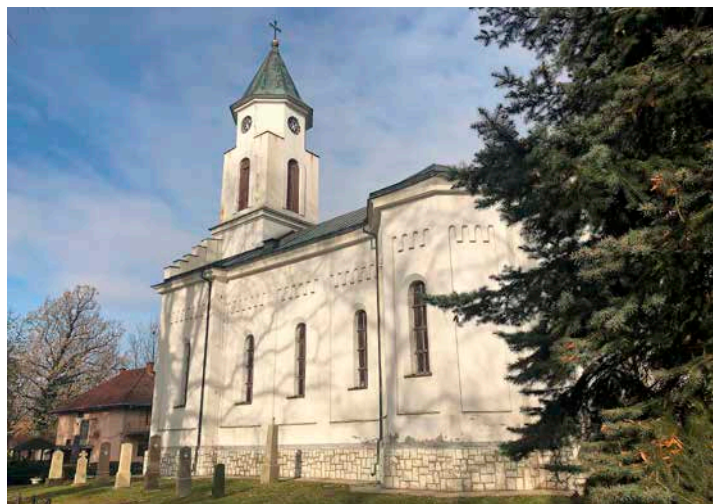
Гости из Европе су у агенду свог обиласка Србије, односно Лазареваца, ставили и посету површинским коповима Рударског басена „Колубара“, за који су чули у својим матичним

државама. Посебну пажњу им је привукла информација о поплавама из 2014. године, и жеља им је била да виде како све изгледа након успешно спроведене санације.

Р. Лазиф

Фестивал вина

Највећи фестивал српских вина, 14. по реду, традиционално је одржан последњег дана септембра у Лазаревцу. Ове године представило се више од 60 винарија из целе Србије, а седам са територије општине Лазареваца. Шетајући Карађорђевој улицом, посетиоци фестивала могли су да дегустирају изузетно квалитетна вина, домаће сиреве, месне прерађевине и друге производе настале у домаћинствима широм општине Лазаревац. Организатори манифестације задовољни су како одзивом излагача, тако и одзивом посетилаца којих је тога дана, према проценама, било више од 5.000. Због великог броја заинтересованих размишља се да се догодине уведе још један термин у мају, јер је овај крај осим по квалитетном земљишту за развој виноградарства, познат и по врсној винској култури. У склопу манифестације одржан је и литерарни конкурс „Вино је поезија у чаши“, на који се пријавило 17 аутора. Прву награду однела је песма „Винска прича“ Горана Перишића из Лазареваца.

Јубилеј цркве у Вреоцима

Литургијом и пригодним културно-уметничким програмом 18. септембра обележен је важан јубилеј – 150 година Цркве Покрова Пресвете Богородице у Вреоцима. Свечаности, коју су организовали свештенство и Савет Месне заједнице, присуствовао је велики број садашњих и некадашњих мештана овог краја.

Црква је изграђена 1872. године и један је од најстаријих објеката ове врсте на територији

наше општине направљен од чврстог материјала. Већ век и по једно је од најважнијих места духовног окупљања не само мештана Вреоца, већ и неколико оближњих села.

– Пуно ми је срце што смо се у овако великом броју данас окупили да покажемо младим поколењима да се духовно наслеђе и традиција морају чувати – рекао је председник Месне заједнице Радиша Синђелић.

Р. К.

Седам деценија „Рудар“

■ Приpremни ансамбл на концерту у Рудовцима

■ Фото: М. Цветковић

Играчи су наступали у Шпанији, Пољској, Тунису, Саудијској Арабији, Холандији и многим другим државама

Од Војводине до Врања, па и шире, љубитеље народних игара и песама провели су играчи Културно-уметничког друштва „Рудар“ из Рудовца на концертима који су поводом 70 година постојања одржани у Лазаревцу и Рудовцима. Прослава је обухватила концерт у Центру за културу Лазаревац 6. октобра и концерте у Дому културе у Рудовцима наредне две вечери. Уз редовне чланове фолклорних секција, више од 60 играча који су се пријавили

за наступ и уз оркестар, на сцени је свако вече било око 160 извођача.

Од 1952. године, када се у Рудовцима група ентузијаста одлучила да љубав према изворном стваралаштву преноси деци, омладини и мештанима, до данас су кроз фолклорно друштво прошле бројне генерације играча. Иза њих су хиљаде и хиљаде наступа у земљи и иностранству. На списку турнеја су Шпанија, Италија, Пољска, Француска, Украјина, Саудијска Арабија, Уједињени Арапски Емирати, Тунис, Холандија и многе друге државе.

Првом концерту у Рудовцима претходило је отварање ретроспективне изложбе, с посебним освртом на плакету СУБНОР-а Југославије из 1982. године за комеморативни наступ у знак сећања на жртве логора Маутхаузен, као и на Видовданску награду Градске општине Лазаревац из 2002. године. Треће

вечери прославе, након свечане скупштине КУД-а, одржан је концерт за званице међу којима је било и десетак играча из шездесетих година прошлог века.

КУД „Рудар“ данас чине први ансамбл, приpremни ансамбл и „бомбончићи“, односно деца од пет до осам година. Ветерани редовно раде већ деценију. Пробе се одржавају у рудовачком Дому културе. Кореографи су Марко Цветковић, који је саставио програм концерата, и Јелена Ђорђевић.

— Јубиларна нам је цела година. Покушали смо да организујемо што више концерата и угостимо друштва са којима дуго сарађујемо. Сваке године добијемо више од 20 нових чланова. И даље ћемо радити на масовљењу и осталим редовним активностима друштва — најавила је Мирјана Стојковић, председница Извршног одбора „Рудара“.

М. Караџић

Захвалност

Годишњица је донела прилику да Рудовчани захвале појединцима на великом доприносу КУД-у.

Плакете су добили Нада Шекулица, Вера Лазич, Миланка Цветковић, Зоран Живановић, Дејан Пејовић, Дејан Поповић и Радослав Игњатовић.

За 20 година играња захвалнице су добили Ђорђе Живановић и Лазар Миловановић, а за десет година Кристина и Катарина Илић и Стефан и Павле Нинић.

Потврдама рада „Рудара“ сматрају и признања која је добила Мирјана Стојковић. Удружење културних стваралаца села Србије „Завичај“ пре 12 година доделило јој је награду за животно дело због вишедеценијског неговања баштине села. Такође, пре неколико месеци уручена јој је златна медаља Културно-просветне заједнице Србије за стваралаштво културе у селима Србије.

„Живот под маском“

■ Изложба фотографија Душка Корлата

Вишеструко надарени Душко Корлат, чији је део живота био везан за Лазаревац и околину, вратио се лазаревачкој публици „Животом под маском“, изложбом фотографија о дехуманизованом окружењу. Радови су изложени у Галерији „Симонида“ Центра за културу Лазаревац.

На то што од детињства уочава људске облике у формама у којима се иначе не налазе, Корлат је надовезао дугогодишње фотографисање

за Фејсбук. С друге стране, у идеји да свет губи људскост пронашао је паралелу са потрагом за човеком. Инспиришу га природа, одбачени предмети и све у чему препознаје очи и усне, евентуално нос. Такође, рад у позоришту додатно га је стваралачки усмерио.

— Нека маске говоре уместо нас, нек се смеју и нека плачу. Нека се чуде и нек сумњају. Нека живе маске кад већ не знамо ми — забележио је аутор поводом отварања изложбе.

М. К.

Шаулина антисудбина

Руководилац лабораторије
Миле Шаула после Париза
своја платна приказао
и Њујорчанима

Сако дете је уметник. Проблем је како остати уметник када одрастете. Уметник је пријемник за емоције које надиру одасвуд, с неба и земље, с парченцета папира, од облика у пролазу, из паукове мреже. Сврха уметности је да спере прашину свакодневице с наших душа, говорио је у тренуцима крајње искренности Пабло Пикасо.

Француски писац и интелектуалац Андре Малро рекао је за уметност да је украс доколице: „Она је тешко освајање, једна од одлучујућих одбрана човека од судбине. Уметност је антисудбина.“

Можда је једино тако могуће објаснити то што је технолог Миле Шаула (59), руководилац лабораторије за проверу квалитета угљене прашине у руднику „Колубара“, постао сликар. Још конкретније, контролор експлозије боја и идеолог лирске апстракције.

После великих успеха на престижним изложбама у Паризу, Шаула је своја платна представио и пробирљивим Њујорчанима. Најбољу дефиницију његових слика дала је можда кустоскиња из Београда Александра Лазар.

– Љубичасти сат је време меланхоличне амбиваленције. Час сумрача. То је сат који французи зову „entre chien et loup“, између пса и вука. Када један личи на другог и не могу се распознавати. Слични су у полутами, оба постају узнемирана под електричним

струјањима свитаца. Тај тренутак у смирају, када се појачају сви мириси, лист смири на грани, а птице отпочну свој вечерњи успон, кружење, песму, спуштање. То је сат који се тако живо упleo у слике Миле Шауле – сликовито је Александра описала уметнички опус уметника из Лазареваца.

Платна која је изложио у галерији „Итан Коен“ добила су веома позитивне критике тамошње уметничке јавности. Иначе, ова галерија, која се налази у центру Бруклина, већ 30 година представља нове међународне уметнике. Многи који су овде излагали данас су позната имена у свету савремене уметности. Галерија представља разнолику глобалну мешавину послератне модерне уметности, са сталним акцентом на нове и етаблиране уметнике.

– Ово је велики искорак за моје стваралаштво. Реакције су ме пријатно изненадиле и велики су мотив за даљи рад. Сарадња је већ успостављена с менаџментом галерије и планирамо убрзо још једну изложбу – први су Шаулини утисци.

Његово ликовно стваралаштво до сада је пролазило кроз различите фазе. Под утицајем Миће Поповића веома дуго се бавио експериментисањем с различитим материјалима, углавном песком и земљом. Пре 12 година отпочео је рад такозваном техником просипања боје и њеним разливањем на платну. Сва поетика његових радова увек је имала упориште у стварном животу и личним искуствима. Остао је доследан својој необичној техници и када околина, али и стручна јавност нису биле благонаклоне према његовом експерименту.

Џексон Полок, један од највећих апстрактних сликара на свету, био је творац технике капања. Његова метода ретко

кога је остављала равнодушним. Насупрот онима који су га хвалили на сва уста, нашли су се његови најгласнији противници, конзервативни љубитељи реализма. Они су његову вештину прогласили уметничким терором. Међутим, велики уметник сликарство је схватао као апсолутну слободу. Као дубоке импулсе који долазе изнутра, а платно као арену у којој треба деловати.

Миле Шаула каже да је то слично снимању филма.

– Све креће од идеје која се затим развија до своје кулминације. Кад кренем са наношењем боје на почетку имам мотив и замишљени изазов. Онда почиње стварање приче, док свака нанесена боја тражи адекватан одговор на платну. За једну слику потребно ми је месец дана, заједно са паузама које су неопходне да би унутрашња мотивација и почетна инспирација потпуно сазреле. Понекад радим и на три-четири платна уопоредо. Свака следећа слика је увек боља од претходне и само је корак ка савршенству – објашњава Шаула.

Д. Ђорђевић

Награде

Шаула је своју прву самосталну изложбу одржао 2000. године у галерији СУЛУЈ у Београду. Након тога излагао је на бројним групним и самосталним изложбама у Америци, Белгији, Италији, Немачкој и Француској. Уследио је позив из Париза, тако да Шаула од 2002. до 2015. године редовно излаже на најпознатијој међународној изложби апстрактне уметности „Салону нових реалности“. Овде је у два наврата, прво 2006, а потом и пет година касније, добио награду „Prix Marin“, што је успело само неколицини уметника. Добитник је и прве награде „MatrixArt International exhibition“, Сакраменто 2001, „Residence Cite Internationale des Arts“, Париз 2002, као и награде „International Workshop Mostrarsi“ у Милану 2010. године.

Одговори у боји

Сликарство је моја унутрашња потреба, мој начин изражавања животне енергије и виталности. Све полази од осећаја неке монструозности света стварности. Моји одговори су у изражавању боје, у формирању односа који градим током стваралачког чина. Из фантазије и чаролије моје сликарство постаје израз тоталног одговора на потребу за менталним кисеоником и бекством – каже Шаула.

Маринковић најбољи рекреативац

Спортско-рекреативни центар „Колубара“ одржаће током наредних месеци бројна спортска надметања за раднике Рударског басена. За сада су најављена такмичења у пливању, баскету 3x3, фудбалу, пикаду и стоном тенису

Рекреативна служба Спортско-рекреативног центра „Колубара“ у сарадњи са Тениским клубом „Колубара“ организовала је на својим теренима тениски турнир за све раднике лазаревачког рударског басена. Како није било заинтересованих жена, такмичење је одржано само у мушкој конкуренцији. Учествовала су 32 такмичара из свих делова предузећа. Прво место освојио је Душко Маринковић, запослен на „Тамнава-Западном пољу“, док је другопласирани био Владимир Ковачевић, радник Железничког транспорта.

Четрдесетшестогодишњи Маринковић, који се тенисом рекреативно бави 17 година, каже да је у финалима различитих такмичења до сада био шест пута, али да је ово први пут да је освојио прво место.

Никола Миљанић, главни рекреатор СРЦ „Колубара“ задужен за организацију догађаја, подсетио је да је сличан турнир последњи пут одржан пре десет година.

– Одзив је био одличан, радници су се са одушевљењем пријављивали, с обзиром на то да је направљена деценију дуга пауза. Мечеви су трајали

■ Владимир Ковачевић, Никола Миљанић и Душко Маринковић

неколико дана и били су испланирани тако да се не преклапају са радним временом. Све је протекло у најбољем реду, а ни мало кише није покварило општи утисак. Жеља нам је да овај турнир постане традиционалан – рекао је Миљанић.

Из Спортско-рекреативног центра најављују да ће током наредних месеци за раднике „Колубаре“ бити организоване

бројне манифестације и надметања. За сада су планирана такмичења у пливању, баскету 3x3, фудбалу, пикаду и стоном тенису.

Директор Владимир Драгићевић, говорећи о активностима СРЦ „Колубара“ рекао је и да је успешно извршена реконструкција Старе хале.

– Постављен је комплетан плафон, громобранска

инсталација, ЛЕД расвета, нови паркет и заштита на зидовима која спречава да се корисници повреде. Опремљене су и две нове свлачионице за спортисте, и сада их има укупно четири, као и свлачионица за судију. Семафор који је стар око 50 година, такође ће бити замењен, док ће на трибине бити постављене столице – најавио је Драгићевић.

С. Ђоковић Станковић

Млади тениски таленти

Тениски клуб „Колубара“ постоји 26 година и, иако је тенис у Србији нагло постао популаран захваљујући светском успеху Новака Ђоковића, из овог клуба истичу да је „бели спорт“ Лазаревчанима био интересантан одувек.

Програми су прилагођени свим генерацијама – „Школица спорта“ деци узраста до 12 година, групни тренинзи онима до 18 година, док рекреативци имају индивидуалне тренинге. Највише се ради са младима од седам до 12 година, објашњава тренер Александар Ранковић, додајући да се за овај спорт подједнако интересују дечаки и девојчице.

– Веома сам задовољан резултатима ученика, јер постоји велики број младих талената који имају простор за даљи напредак и развој у свету спорта. Свакодневно радимо на унапређењу клуба и тениских терена, јер је то прави начин да се привуку нови играчи. Клуб је до сада „произвео“ много локалних мушких и женских играча, а многи од њих остварили су успех у категорији јуниора и сениора – каже Ранковић и додаје да посебно интересовање влада код рекреативаца, који свакодневно тренирају. Управо њима је и намењен турнир „Lazarevac open“ који је ове године окупио више од 60 учесника, што је највећи број пријављених такмичара до сада.

■ Стара хала СРЦ „Колубара“

Чист образ и замазане руке

Син познатог трговца дошао је у Лазревац сасвим случајно. Професор Симоновић понудио је голобрадом дечкићу „Колубарину“ стипендију, а он ју је, немајући баш пуно избора, оберучке прихватио.

– Била је то судбина – каже данас Митић, који пензионерске дане проводи у селу Стубленице поред Уба.

– Нисам познавао никога. Нишлија сам. Било је то тешко време, услови за рад катастрофални. Сиромаштво, јад и беда... Све се заснивало на физичком раду. Имали смо само једно теретно возило. Људи су носили боце за варење на леђима. Ипак, било је у свим тим недаћама и неке дражи. Средина ме је срдечно прихватила, па сам решио да останем бар ту годину, због стипендије коју сам добио – наставља Драгољуб причу о свом доласку у рудник.

Пре војске „бачен“ је на шине, као инжењер електровуче. Кад је стигао, од девет локомотива, радила је само једна. Није било школованих мајстора, тако да није имао ко ни да их поправи.

– Засучем рукаве, па заједно с радницима у канал. Причали су да сам луди, замазани инжењер. Али, зато су ме и завољели. Није смела да ми фали ни длака с главе – присећа се својих почетака пензионер из Стубленице.

Након завршеног војног рока, враћа се и преузима одржавање механизације. Затекао је стару ратну механизацију. Маchine су се често кварили због тога што су њима управљали недовољно обучени радници.

– Било је то у време отварања Поља „Д“, када смо у развојном програму добили зелено светло за набавку нових машина. Најсавременији булдожери катарпилари, у том моменту стижу и до „Колубаре“. Одабрани су људи који су прошли све обуке да би рад на тим машинама био адекватан – поносно прича Митић.

У јануару 1970. године долази до страховитог руча, велике трагедије на Пољу „Б“. Булдожери су даноноћно спасавали све што се могло спасити. И тада су се руковођи показали као изузетни и храбри људи. То је био почетак стварања „Помоћне механизације“.

■ Било је то право чудо

– Објединили смо руковође и одржавање, техничку службу и магацине, као и дистрибуцију горива. Али, велики број механизације, јер је Поље „Д“ било у замаху, захтевао је и стручне руковође. Први су били заправо на брзину обучени

најталентованији физички радници, њих 37 – сећа се Драгољуб.

У исто време, почело је планирање за организовање потпуно нове службе. Изграђене су радионице, гараже и сви други неопходни објекти за функционисање „Помоћне механизације“. Купљена су мерцедесова теренска возила. На један је постављен кран, који је олакшао рад браварима на терену. На други уграђена цистерна, што је омогућило лакшу доставу горива.

Почетком осамдесетих уследила је друга фаза – набављено је 30 „газова“ и због тога је знатно убрзана примопредаја смене. Практично су од тог дана системи на откопавању угља и одлагању јаловине могли да раде без прекида. Убрзо су купљени и камиони за масовни превоз.

– Кључна је била уштеда времена, јер су пре набавке возила за превоз радника сви системи на Пољу „Д“ паузирали најмање 45 минута у току радног дана. Када је тај проблем коначно решен, производња угља увећана је чак за 10 одсто – објашњава Митић значај организационих иновација које је увео заједно са колегама.

Искуства на развоју сличних служби била су веома скромна у границама старе Југославије, па је Митић често одлазио у руднике широм Западне Европе. Тамо је на лицу места прикупљао информације да би их касније применио у „Помоћној“.

Тако су наручени и први цевополагачи, који су чак и надограђени у тадашњем Централном ремонту и тако прилагођени условима рада у руднику „Колубара“.

– С новим машинама посао који је трајао два дана био је одрађен за два сата. Било је то право чудо – хвали се Митић.

Девет година је Драгољуб Митић био управник „Помоћне механизације“ и за то време није се догодио ниједан удес, мада је возни парк већ тада бројао више од 400 возила. Каже да су му нудили да буде директор, али очево искуство увек му је било у глави.

Т. Крупниковић

Једног кишовитог дана у зору 1948. године на врата трговца Милана Митића из Ниша банули су државни службеници.

– Милане, шта је овде твоје? – питао је познатог трговца, одсечним и знатно повишеним тоном, најкрупнији међу њима.

– Све је моје – пркосно је одговорио, као да је већ слутио шта му се спрема.

– А мантил, и шешир? – подругљиво су наставили испитивање на прагу радње.

– Јесу, богами, а што питате? – покушао је препредени трговац да ипак мало примири страсти.

– Па, узми их у руке и пут под ноге. Од данас је ово наше – били су неумољиви.

■ „Колубара“ му је била судбина

Тог дана, када су на врата Миланове радње закуцали људи у дугачким мантилима, његов син имао је само седам година. Како ће се испоставити, тај догађај одредиће будући живот Драгољуба Митића (81), човека који је један од оних који су створили „Помоћну механизацију“ у руднику „Колубара“.

– Отац, који је помагао партизанима, а ипак остао без игде ичега, научио ме је да се не петљам у политику, јер ми то може донети само невоље. Због тога никада нисам био ни друг члан, али ни господин директор – каже Драгољуб Митић, припадник прве генерација инжењера који су 1965. године завршили одсек Површинске експлоатације на Рударско-геолошком факултету у Београду.

Пола века ослонац коповима

„Помоћна механизација“, као „основна организација удруженог рада“ (у оквиру тада усвојеног Закона о удруженом раду), основана је 1971. године. Више од пола века успешно прати производни процес и даје неопходну подршку Огранку РБ „Колубара“.

Детали из историје „Помоћне механизације“

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017. бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Инђија : Komazes comp). - 30 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

